

Titel: Udrag fra Notesbog 13

Citation: "Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K19", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K19*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Jette Knudsen; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2001 . Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-not13-kom-shoot-not13-26.pdf> (tilgået 24. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K19

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

◀ den gamle Fichte ... handler ergo sum : En hovedtanke hos den ty. filosof Johann Gottlieb Fichte (1762-1814) – ofte kaldet »den ældre Fichte« for at adskille ham fra hans søn, den ty. filosof Immanuel Hermann Fichte (1796-1879) – er, at bevidstheden frembringer sig selv ved handlen og ikke ved tænken, jf. fx J.G. Fichte »Einleitungsvorlesungen in die Wissenschaftslehre«, i *Johann Gottlieb Fichte's sämtliche Werke*, udg. af I.H. Fichte, bd. 1-11, Berlin og Bonn 1834-46, ktl. 489-499; bd. 1, s. 91: »Das Gegentheil wäre: Laßt das Ich Etwas machen (aus sich hervorbringen): so ist es nicht mehr leeres logisches Subjekt, sondern bringt eine Bestimmung mit sich, die freilich ihm objektiv sichtbar wird: ('Ich bin dies und dies'); aber nicht absolut faktisch, sondern *begründet*: ('ich bin's, weil ich es mache').« – cogito ergo sum: lat. 'jeg tænker, altså eksisterer jeg'; sigter til Descartes, som brød med en lang tradition, der ville redegøre for virkeligheden ud fra metafysiske præmisser, og i stedet spurgte om mulighederne for en sikker menneskelig erkendelse og fandt denne i det ubetvivlelige faktum: 'jeg tænker', jf. kap. 4 i *Dissertatio de methodo* (lat. *Afhandling om metoden*, 1644, fr. 1637), hvor han skriver: »Ego cogito, ergo sum« (lat. 'Jeg tænker, altså eksisterer jeg'), *Renati Des-Cartes opera philosophica* bd. 3, s. 21. – ergo sum: lat. 'altså eksisterer jeg'.

I trykt udgave: Bind 19 side 386 linje 21